

[Pradžia](#) > ... > [Jūsų Teisės](#) > [Atsakovai \(baudžiamosios Bylos\)](#) > 3. Mano teisės vykstant teismo procesui

3. Mano teisės vykstant teismo procesui

Kur vyks teismasis posėdis ir kas turi teisę jame dalyvauti?

Paprastai teismasis posėdis vyksta tos apylinkės, kurioje padarytas nusikaltimas, teisme. Teismasis posėdis bus viešas, išskyrus kai kuriais lytinių nusikaltimų ir nusikaltimų nacionaliniam saugumui atvejais, taip pat ir tais atvejais, kai įtariamasis yra mažametis. Teismo posėdis arba jo dalis gali vykti už uždarytų durų ir tam tikrais kitais atvejais. Bet kuris asmuo, kuris trukdo teismui arba daro poveikį liudytojams, gali būti pašalintas iš teismo salės.

Kas nagrinės bylą?

Teismą paprastai sudaro pirmininkaujantis teisėjas, kuris yra teisininkas, ir trys neprofesionalūs teisėjai. Neprofesionalūs teisėjai neturi teisininko kvalifikacijos, tačiau yra skiriami teismo apylinkės savivaldos vykdomosios institucijos. Taip pat dalyvauja ir teismo sekretorius. Apylinkės teismo pareigūnai sėdi prie vieno stalo, prokuroras – prie kito, o jūs ir jūsų gynėjas – prie trečio. Liudytojai, jeigu jų yra, sėdi prie atskiro stalo.

Kas būna, jeigu per teismą paaiškėja nauja informacija?

Jeigu teismo posėdyje paaiškėja nauja informacija, prokuroras gali pakeisti kaltinamąjį aktą. Jeigu prisipažįstate kaltas dėl tam tikrų kaltinimų, tai gali reikšti, kad prokurorui nebus būtina teismui pateikti išsamių įrodymų pagal tuos kaltinimus. Tačiau jeigu prisipažinsite kaltas, neturėsite galimybės derėtis su prokuroru dėl švelnesnės bausmės.

Ar turiu dalyvauti teisiama jame posėdyje?

Nesunkių nusikaltimų, dėl kurių prisipažįstate kaltas, atveju byla gali būti išnagrinėta jums nedalyvaujant. Pagal bendrą taisyklę privalote dalyvauti posėdyje. Jeigu teismo posėdyje nedalyvausite, teismas gali jums priteisti sumokėti baudą arba priimti nutartį, kad jus atvedsintų policija. Bauda – tai iš anksto nustatyta pinigų suma, kurią turite sumokėti.

Ar galiu gauti vertėjo paslaugas?

Jeigu nemokate švedų kalbos, turite teisę gauti vertėjo, kuris išvers viską, kas sakoma per teismą, paslaugas. Tokiu atveju svarbu prieš tinkamą laikotarpį pranešti apylinkės teismui, kad jums reikia vertėjo. Paprastai vertėjas būna teismo salėje, tačiau vertimas gali būti teikiamas ir telefonu.

Ar galiu turėti advokatą ir ar privalau jį turėti?

Advokato paskirti neprivalote ir turite teisę gintis pats. Jeigu turite teisę į valstybės gynėjo paslaugas ir neprieštaraujate, kad jis būtų paskirtas, teismas jūsų valstybės gynėju paskirs advokatą. Jeigu pageidaujate konkretaus advokato, turite iš anksto apie tai pranešti teismui. Jeigu esate nepatenkintas savo advokatu, kai kuriomis aplinkybėmis įmanoma valstybės gynėją pakeisti.

Ar galiu pasisakyti teisme ir kas bus, jeigu nekalbėsiu?

Kaltinamasis visada turi teisę pasisakyti teisme. Tačiau pasisakyti neprivalote. Ar naudinga pasisakyti, ar tylėti, priklauso nuo konkrečių aplinkybių. Kaltinamasis neprieštarauja ir neprivalo sakyti tiesos. Jeigu nesakysite tiesos ir prokurorui arba teismui tai paaiškės, tai gali turėti įtakos jūsų ankstesnių parodymų patikimumui.

Kas bus daroma su įrodymais?

Prieš prasidedant teismui, turite teisę išnagrinėti prokuroro įrodymus. Liudytojai, kurie bus apklausti teisme, taip pat turi būti apklausti vykstant nusikaltimo tyrimui ir visi jų parodymai turi būti tiksliai cituojami policijos tyrime. Turite teisę per savo advokatą užduoti klausimus kaltinimo pusės liudytojams ir ginčyti jų pateiktą informaciją.

Jeigu norite pateikti savo įrodymus, turite teisę tai padaryti. Tai gali būti taikoma ir liudytojams, dokumentams ir t. t. Jūsų liudytojai taip pat bus policijos apklausti vykstant nusikaltimo tyrimui. Jeigu jie anksčiau nebuvo apklausti, prokuroras gali pareikalauti, kad juos pirmiausia apklaustų policija, o tai reiškia, kad teismo posėdis gali būti atidėtas ir numatytas kita diena. Jūsų advokatas apklausą pradės nuo savo liudytojų, tačiau klausimus liudytojams gali užduoti ir prokuroras, ir teismas.

Teismas turi teisę atmesti įrodymus, kurie nėra reikšmingi bylai. Įrodymai apie tai, jog esate padorus žmogus, ir kiti asmenybę apibūdinantys įrodymai paprastai neturi įrodomojo svorio arba yra mažai svarūs.

Kaip pradedamas teisiamasis posėdis?

Teisiamasis posėdis pradedamas prokurorui perskaitant kaltinimus, kuriais grindžiama jūsų kaltė. Tada nukentėjusiojo advokatas pristato reikalavimus atlyginti žalą. Jūsų advokatas pasako teismui, ar jūs prisipažįstate kaltas padaręs nusikaltimą, kuriuo esate kaltinamas, ar ne, ir pristato jūsų atsiliepiamą į reikalavimą atlyginti žalą.

Tada prokuroras išsamiau papasakoja, kas, jo nuomone, įvyko, ir išnagrinėja raštiškus įrodymus. Paskui jūsų advokatas gali pristatyti savo požiūrį į tai, kas įvyko, ir išnagrinėti raštiškus įrodymus.

Kaip vykdoma mano ir nukentėjusiojo apklausa?

Jeigu dalyvauja nukentėjusysis (nukentėjusioji šalis), jis bus apklaustas. Apklausą pradės prokuroras, tačiau klausimus nukentėjusiajam gali užduoti nukentėjusiojo advokatas, jūsų advokatas ir teismas. Užbaigus nukentėjusiojo apklausą, galėsite pasisakyti. Jeigu pageidaujate, galite pasisakyti prieš prokurorui pradedant jūsų apklausą. Taip pat klausimus jums gali užduoti jūsų advokatas, nukentėjusiojo advokatas ir teismas.

Kaip bus apklausiami liudytojai?

Užbaigus jūsų apklausą, bus apklausiami liudytojai. Pirmiausia bus apklausiami kaltinimo pusės liudytojai, o vėliau – jūsų liudytojai. Liudytojams klausimus gali užduoti prokuroras, advokatai ir teismas. Visos apklausos – nukentėjusiojo, jūsų ir liudytojų – bus įrašytos garso ir vaizdo įrašymo priemonėmis.

Ar bus svarstomos mano asmeninės aplinkybės?

Išnagrinėjus įrodymus, bus svarstomos jūsų asmeninės aplinkybės. Tai reiškia, kad bus nagrinėjama jūsų finansinė padėtis, gyvenamosios sąlygos, šeiminių padėtis, piktnaudžiavimo svaiginamosiomis medžiagomis problemos ir atsižvelgiama į ankstesnius teistumus Švedijoje ir kitose valstybėse. Tai daroma siekiant išsiaiškinti, kokia bausmė yra tinkamiausia atsižvelgiant į jūsų atveju galimas skirtinos sankcijos ribas.

Kaip baigiamas teisiamasis posėdis?

Teisiamasis posėdis baigiamas prokuroro, nukentėjusiojo arba jo gynėjo ir galiausiai jūsų advokato baigiamosiomis kalbomis (prašymais). Ir prokuroras, ir advokatai argumentuoja, kaip teismas turėtų išspręsti bylą ir kokia bausmė jums turėtų būti skirta, jeigu būsite nuteistas.

Kada ir kaip sužinosiu, ką teismas nusprendė?

Teismas gali nuosprendį paskelbti tą pačią dieną po trumpo pasitarimo arba apytiksliai po savaitės. Nuosprendžio paskelbimas reiškia tai, kad teismas jums dalyvaujant perskaito nuosprendžio rezoliucinę dalį. Jeigu nuosprendis skelbiamas kurią nors kitą, o ne teismo posėdžio dieną, jums nebūtina dalyvauti ir nuosprendis bus atsiųstas jums ir jūsų advokatui. Nuosprendis visada bus raštiškas.

Kokios sankcijos gali būti skirtos?

Laisvės atėmimas terminuotam laikotarpiui nuo 14 dienų iki 18 metų arba iki gyvos galvos. Ilgesnės nei šešių mėnesių laisvės atėmimo bausmės atliekamos laisvės atėmimo įstaigoje. Esant tam tikroms aplinkybėms, trumpesnė laisvės atėmimo bausmė gali būti atliekama taikant elektroninę stebėseną.

Apsauginė priežiūra – tai stebėseną, vykdoma tam tikrą laiką, dažniausiai vienerius metus, po to nustatant dvejų metų probaciją. Gali būti skiriama kartu su bauda, laisvės atėmimu ne daugiau kaip trimis mėnesiais, viešaisiais darbais ir (arba) gydymu nuo priklausomybės nuo svaiginamųjų medžiagų arba ligos.

Lygtinis nuteisimas – tai probacija, ne ilgesnė kaip dveji metai. Lygtinis nuteisimas dažniausiai skiriamas kartu su bauda arba viešaisiais darbais.

Bauda – tai konkrečios fiksuotos sumos bauda arba su ištekliais susijusi bauda, skiriama atsižvelgiant į nusikaltimo sunkumą ir jūsų gaunamas dienos pajamas. Mažiausia fiksuota bauda yra 200 Švedijos kronų (apytiksliai 20 eurų), o mažiausia su ištekliais susijusi bauda – 30 dienų po 50 Švedijos kronų mokama bauda (apytiksliai 150 eurų).

Viešieji darbai – tai darbai, skiriami kartu su apsaugine priežiūra arba lygtiniu nuteisimu. Tai reiškia tam tikrą darbo, už kurį nemokama ir kuris atliekamas laisvalaikiu, valandų skaičių (40–240 val.).

Specialioji priežiūra – svaiginamosiomis medžiagomis piktnaudžiaujantys asmenys gali būti pasiūsti gydytis nuo priklausomybės, o sunkia psichikos liga sergantys asmenys gali būti paguldyti gydytis į teismo psichiatrijos įstaigą.

Jauniems asmenims gali būti skiriamos kitos sankcijos: jaunimo darbai ir jaunimo priežiūra.

■ Paskutinis naujinimas: 23/10/2015

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija nepriima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.